

Solunum Fonksiyon Testlerinin Yorumlanması

UYGULAMA REHBERİ

Dördüncü Basım

Solunum Fonksiyon Testlerinin Yorumlanması

UYGULAMA REHBERİ

Dördüncü Basım

Robert E. Hyatt, MD

Emeritus Member

Division of Pulmonary and Critical Care Medicine
Mayo Clinic, Rochester, Minnesota;

Emeritus Professor of Medicine and of Physiology
Mayo Clinic College of Medicine, Rochester, Minnesota

Paul D. Scanlon, MD

Consultant

Division of Pulmonary and Critical Care Medicine
Mayo Clinic, Rochester, Minnesota;

Professor of Medicine,
Mayo Clinic College of Medicine, Rochester, Minnesota

Masao Nakamura, MD

Division of Pulmonary Medicine

Keihai-Rosai Hospital

Fujiharamachi, Shioyagun, Tochigi, Japan

ÇEVİRİ EDİTÖRLERİ:

Uzm. Fzt. Dilek Yamak

Öğretim Görevlisi

T. C. Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Prof. Dr. Birol Yamak

Medical Park Hastanesi

Kalp ve Damar Cerrahisi Bölümü

Gaziantep

 Wolters Kluwer
Health

© Hipokrat Yayınevi 2018

ISBN: 978-605-9160-71-1

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz.

Çeviri Hipokrat Kitabevi'nin tek sorumluluğunda yapılmaktadır. Uygulayıcılar ve araştırmacılar, burada açıklanan her türlü bilgi, yöntem veya deneyin değerlendirilmesinde ve kullanımında her zaman kendi deneyim ve bilgilerine güvenmeleri gerekmektedir. Tıp bilimindeki hızlı gelişmeler nedeni ile uygulamalardaki değişimler takip edilmelidir. Yasalar ölçüsünde Wolters Kluwer, yazarlar, editörler veya katkıda bulunanlar tercümeden veya burada yer alan herhangi bir yöntem, ürün, talimat veya fikirlerin kullanımı veya işletilmesinden veya ürünlerin yükümlülüğü, ihmali veya başka bir sebeple kişilerde veya mülkte oluşabilecek herhangi bir yaralanma ve/veya zarardan ötürü sorumluluk kabul etmez.

Orjinal Eser Adı

Interpretation of Pulmonary Function Tests A Practical Guide

Orjinal Eser Yayıncısı

Wolters Kluwer

Orjinal ISBN

978-1-4511-4380-5

Editörler

Robert E. Hyatt

Paul D. Scanlon

Masao Nakamura

Çeviri Eser Adı

Solunum Fonksiyon Testlerinin Yorumlanması Uygulama Rehberi

Çeviri Editörleri

Uzm. Fzt. Dilek Yamak

Prof. Dr. Birol Yamak

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Sözkesen Matbaacılık

İvedik Organize 1518. Sokak Matsit İş Merkezi No: 2/40

Tel: (0312) 395 21 10 - Yenimahalle / Ankara

Süleyman Sırrı Caddesi
No:16/2 Sıhhiye/ANKARA
Tel: (0312) 433 03 05 - 15
www.hipokratkitabevi.com

ÖNSÖZ

“*Solunum Fonksiyon Testleri Yorumlanması*” kitabının ilk üç baskısı iyi karşılandı ve sağlık profesyonellerinin geniş, çeşitli kitlelerine hitap etme hedefine ulaşıldı. Bu dördüncü baskıda, FEV₁'in çeşitli ekspiratuar çabalardan nasıl etkilendiğinin önemini vurguladık. Ayrıca, FEV₁'in kısıtlanmasının etkisini tahmin etmemiz için bir yöntem bildiriyoruz.

Robert E. Hyatt, MD
Paul D. Scanlon, MD
Masao Nakamura, MD

ÇEVİRİ EDİTÖR ÖNSÖZÜ

Hastaların akciğer problemlerinin tanısı, tedavisi ve takibinde çok gerekli olduğuna inandığımız Solunum Fonksiyon Testlerinin yorumlanmasına katkı sağlayacak kitabımızın tüm sağlık çalışanlarına faydalı olmasını umuyor ve diliyoruz. Bu çeviride bizlere yardımcı olan T. C. Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü Öğretim Görevlisi Deniz Erdan Kocamaz, Araştırma Görevlileri Tuba Kaplan, Çağtay Maden, Elif Dökünlü ve Murat Ali Çınar'a çok teşekkür ederiz.

Uzm. Fzt. Dilek Yamak

Prof Dr. Birol Yamak

TEŞEKKÜRLER

Sekreterlik katkıları için Patricia A. Muldrow'a teşekkür ediyoruz. Resimlerin revize edilmesinde Medya Destekleme Hizmet Birimi'ne yardımlarından dolayı teşekkür ediyoruz. LeAnn Stee, Jane M. Craig, Ann Ihrke ve Kenna Atherton'ın Bilimsel Yayınlar Bölümü'ndeki yardımı olmadan bu kitap meyvelere ulaşmazdık. Mükemmel işleriniz için pulmoner fonksiyon teknisyenlerimize özel teşekkürler.

Kapak Hakkında: Kapakta gösterilen ekspiratuvar akış-hacim eğrileri, şimdiye kadar yayınlanan ilk yayınlardır (J Appl Physiol 1958; 13: 331-6). İnspirasyon eğrileri yoksay. Ayrıca hacim ekseninin şu an kullanımdan tersine döndüğüne dikkat edin. Eğri 2 maksimum efor ekspiratuvar eğrisidir. Diğer eğriler azami çabayı gösterir. Orijinal yayının başlığı "Maksimal ekspirasyon akışı ile akciğer inflasyonunun derecesi arasındaki ilişki" dir.

İÇİNDEKİLER

Önsöz v

Çeviri Editör Önsözü vii

Teşekkürler viii

Kısaltmaların listesi x

1 Giriş	1
Çeviren: Dilek Yamak	
2 Spirometri: Dinamik akciğer volümleri	4
Çeviren: Dilek Yamak	
3 Statik (Mutlak) Akciğer Volümleri	22
Çeviren: Çağtay Maden	
4 Akciğerlerin difüzyon kapasitesi	35
Çeviren: Çağtay Maden	
5 Bronkodilatörler ve Bronşial Zorluk Testi	42
Çeviren: Dilek Yamak	
6 Arteriyel kan gazları	52
Çeviren: Dilek Yamak	
7 Akciğer Mekaniğinin Diğer Testleri: Direnç ve Uyum (Kompliyans)	63
Çeviren: Tuba Kaplan	
8 Ventilasyonun dağılımı	73
Çeviren: Murat Ali Çınar	
9 Maksimal solunum basınçları	77
Çeviren: Murat Ali Çınar	
10 Ameliyat öncesi solunum fonksiyon testleri	83
Çeviren: Tuba Kaplan	
11 Egzersiz kapasitesi için basit testler	87
Çeviren: Deniz Erdan Kocamaz	
12 Çeşitli hastalık paternleri	91
Çeviren: Deniz Erdan Kocamaz	
13 Ne Zaman Test Yapmalıyız ve Ne Order Etmeliyiz	97
Çeviren: Dilek Yamak	
14 Solunum Fonksiyon Testlerinin Yorumlanmasına Yönelik Yaklaşımlar	105
Çeviren: Elif Dökünlü	
15 Örnek vakalar	119
Çeviren: Birol Yamak	
Ek	214
Olgular	217
Çevirenler: Deniz Erdan Kocamaz, Tuba Kaplan, Çağtay Maden, Elif Dökünlü, Murat Ali Çınar	

Dizin 259

KISALTMALAR LİSTESİ

(A – a) Do₂	Alveoler gaz ve arteriyel kanın oksijen basınçları arasındaki fark
BMI	Vücut kitle indeksi
Ca_{o2}	Arteriyel oksijen taşıma kapasitesi
Ccw	Göğüs duvarı kompliyansı
CL	Akciğer kompliyansı
CL_{dyn}	Akciğerin dinamik kompliyansı
CL_{stat}	Akciğerin statik kompliyansı
COHb	Karboksihemoglobin
COPD	Kronik obstrüktif akciğer hastalığı
Crs	Tüm solunum sisteminin statik kompliyansı
DL	Akciğerlerin difüzyon kapasitesi
DLCO	Karbon monoksidin difüzyon kapasitesi
DLo₂	Oksijenin difüzyon kapasitesi
ERV	Ekspiratuvar rezerv volüm
F	Kadın
FEF	Zorlu ekspiratuvar akım
FEF₂₅	FVC'nin % 25'i ekspire edildikten sonra zorlu ekspirasyon akışı
FEF₂₅₋₇₅	FVC'nin % 50'sinin ortasında zorlamalı zorlamalı ekspiratuvar akım
FEF₅₀	FVC'nin % 50'si ekshale edildiğinde zorlu ekspiratuvar akım
FEF₇₅	FVC'nin % 75'i ekshale edildiğinde zorlu ekspiratuvar akım
FEV₁	1 dakikadaki zorlu ekspiratuvar volüm
FEV6	6 dakikadaki zorlu ekspiratuver volüm
FEV₁/FVC	FEV ₁ in FVC ye oranı
FIF₅₀	VC'nin % 50'si inhale edildikte sonra zorlu inhalasyon akım
Fro₂	İnspire edilen oksijen fraksiyonu
FRC	Fonksiyonel rezidüel kapasite
FV	Akım – Volüm
FVC	Zorlu ekspiratuvar vital kapasite
Hb	Hemoglobin
IVC	İnspiratuvar kapasite
LLN	Alt normal limit
M	Erkek
MetHb	Methemoglobin
MFSR	Maksimum akış statik geri tepmesi (eğri)
MIF	Maksimal inspiratuvar akım
MVV	Maksimum gönüllü ventilasyon
NO	Nitrik oksit
NSP	Nonspesifik kalıp
P	Basınç
Paco₂	Arteriyel CO ₂ basıncı

$Paco_2$	Alveoldeki parsiyel karbondioksit basıncı
$Palv$	Alveoler basınç
Pao	Ağızdaki basınç
Pao_2	Arteriyel oksijen basıncı
Pao_2	Alveoldeki oksijenin parsiyel basıncı
$Patm$	Atmosferik basınç
Pco_2	Parsiyel karbondioksit basıncı
PEF	Tepe ekspiratuvar akım
$Pemax$	Maksimal ekspiratuvar basınç
PH_2O	Parsiyel su basıncı
$PIMAX$	maksimal inspiratuvar basınç
Po_2	Parsiyel oksijen basıncı
Ppl	Plevra basıncı
Pst	Akciğer statik elastik geri tepme basıncı
$PTLC$	TLC de akciğer geri tepme basıncı
Ptr	Trakea içi basıncı
$P\bar{v}o_2$	Karışık (Mix) venöz oksijen gerginliği
$\dot{Q}$	Perfüzyon
R	Direnç
Raw	Havayolu basıncı
$Rpulm$	Pulmoner rezistans
RQ	Solunum katsayısı
RV	Rezidüel volüm
SAD	Küçük havayolu hastalığı
$SBDLCO$	Tahmini DLCO için tek nefes metodu
SBN_2	Tek nefes nitrojen (test)
SVC	Yavaş vital kapasite
TLC	Total akciğer kapasitesi
V	Volüm
$\dot{V}$	Ventilasyon
V_A	Alveoler volüm
$\dot{V}_A$	Alveoler ventilaasyon
VC	Vital kapasite
$\dot{V}co_2$	Karbondioksit üretimi
VD	Ölü boşluk volümü
$\dot{V}_E$	Ağızda ölçülen ventilasyon
$\dot{V}_{max}$	Maksimal ekspiratuvar akım
$\dot{V}o_2$	Oksijen tüketimi
$\dot{V}o_2 \text{ max}$	Maksimal oksijen tüketimi maximal oxygen consumption
$\dot{V}/\dot{Q}$	Ventilasyon - perfüzyon
VR	Ventilasyon rezervi
VT	Tidal volüm

